

Kjell-Erik N. Kallset og Katrina Ree Holmøy (nyhetsjefar) Ase Brandvold | Johan Brox | Emilie Ekberg Pål Hellesnes | Line Madsen Simenstad | Alf Skjæseth

NYHETER

600 arbeidsplasser kan forsvinne

HORDALAND: Hvis regjeringen innfører den såkalte Hardangerfjordforskriften kan 600 arbeidsplasser innen sjømatnæringen i Hordaland forsvinne. Forskriften vil sette et tak på antall fisk i sjøen i Hardangerfjordområdet, noe som kan ta livet av lakseoppdrettsnæringen på Vestlandet, skriver Fiskeribladet.Fiskaren. Regjeringen ønsker å innføre et tak i et forsøk på å hindre lakselus i å spre seg fra oppdrettslaks til villaks, men til tross for store protester fra næringen har regjeringen nektet å gjennomføre en konsekvensanalyse av forskriften. Fiskeriminister **Lisbeth Berg-Hansens (Ap)** lokale partifeller har bedt om et møte for å få utsatt forskriften.

ONTB

Gjelda vokser fortsatt

GJELD: Norske bedrifter og kommuner låner mer enn før og bidrar til en samlet gjeldsvekst i september. Den samlede innenlandske gjelda var ved utgangen av september 3.797 milliarder kroner. Det tilsvarer en tolmånedersvekst i publikums innenlandske bruttogjeld (K2) på 6,7 prosent, viser tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB).

ONTB

Møt sabeltannekornet

FUNN: Trodde du det lille nøttegale ekornet fra Istid-filmene bare var et tulledyr? Nå har forskere funnet et 100 millioner år gammelt fossil av en liknende kar i Nord-Patagonia, skriver forskning.no. Med sin lange snute og hjørnetenner, og store øyne, hadde *Cosmo dentiacutus* slående likheter med **Scrut**. Funnet bidrar også med etterlengtet kunnskap om pattedyruttviklingen i Sør-Amerika i sein krittidd, da dinosaurne fremdeles spilte førstefoia på jorda.

ØKONOMIEN I KRISE

Utanriksminister Jonas Gahr Støre håpar krisa gjer at EU får bestemme meir over statane:

- Må ha mindre sjølvstyre

MOT STRAUMEN: Midt i masseopp-tøyene mot EU's kuttpolitikk meiner utanriksminister Jonas Gahr Støre at unionen må få meir makt.

FAKTA
EU's politiske krise:
■ Både i EU-landa som treng lån for å halde seg flytande, og i landa som skal berge dei, er det stor folkeleg misnøye.
■ Grekarar, irer, portugisarar, spanjolar og italiennarar likar ikkje massearbeidsløyse og kutt i velferdstilboda, tyskarar og franskmenn likar ikkje å betale for uvettig, utanlandsk pengebruk.
■ EU vedtok nyleg å utvide krisefondet EFSF opp til 1000 milliardar euro. No er det 235 milliardar att i fondet.
■ Dette skal dei klare utan at dei mekte EU-landa skal betale meir.

pakten i 2003, for å hindre at statane tok opp for mykje gjeld, braut Tyskland og Frankrike reglane kort tid etter.
- Mange statsleiarar fortel meg at det var det psykologiske vasskiljet, signalet leiarane i kjernen av EU sendte ut då.
Hell i uhell
Ting kan tyde på at den tyske finansministeren Wolfgang Schäuble kunne nikka ivrig til Støres ønske om meir overnasjonalitet. Førre veke bad han EU opprette eitt finansdepartement for å styre pengebruken i heile EU.
Sjølv om eurolanda har ein valuta og får renta bestemt i Frankfurt, er det framleis opp til parlamentet i kvart medlemsland å regulere inntekter og utgifter i statsbudsjettet.
- Du seier makta må sentraliserast for å berge valutaen. Vil du at EU-landa skal berge euroen?
- Eg støtter EU som prosjekt. Unionen, med sitt overnasjonale preg, er sett saman nett for å hindre at eitt land kunne velte semja i resten av landa. Eurosambeidet er emno ikkje der, men krisa kan tvinge fram betre samordning.
- Så det kan komme noko godt ut av krisa, slik du ser det?
- Det kan komme eit gjenombrot. Men det vert ikkje nokon enkel jobb for statsleiarane i kvart land å sosialisere tapa uansett. Å lage planar for å kutte i underskott og redusere gjeld i land som har etablert velferdsstat og velferdrettar er svært krevjande, avsluttar Støre.

STRENG: Utanriksminister Jonas Gahr Støre (Ap) på den greske landsbygda saman med sin greske kollega Stavros Lambrinidis. FOTO: BERIT ROALD, SCANPIX

soreuropearane har tulla bort. Nyleg heldt EU's krisefond EFSF på å strande i det slovakiske parlamentet, og nyleg skapte den greske statsministeren Papandreou panikk hos EU-leiarane då han lufta at folket skulle få røyste over den siste redningspakka.
- Syner ikkje demonstrasjonane mot «redningspakkene» at EU har eit legitimitetsproblem?

- Det viser at EU har ein alvorleg feil. EU skal både forvalte veldig integrerte felleskapsaffærer, som euroen, samstundes skal kvart land ordne opp for seg. Det prosjektet er avhengig av at legitimiteten i orden alle statar. Tiltssvikten ein ser no er urovekkjande, men dei fleste tyskarar og grekarar er positive til EU. Mange av dei greske problema kan ein korjere skulde på EU eller euroen, meiner Støre.
Utanriksministeren vil likevel ikkje velte all skuld på dei gjeldsramla landa: Dei mektige eurolanda må ta del av ansvaret.
Då EU vedtok stabilitets-

domstolen kravde at statsminister Angela Merkel ikkje før vedta nye krisepakker sjølv. Frå no av må dei folkevalde støtte pakkene.
Professor Erik Oddvar Eriksen er leiar for Arena, Universitetet i Oslos senter for europastudie.
- Er EU redd for demokrati?
- EU er ikkje noko demokrati, slår Eriksen fast.
- Norsk presse har skildra EU som eit skjebnefellesskap, men i realiteten er det eit tvangsfellesskap. EU-landa

har gjeve frå seg suverenitet i grunnlovene sine og har godtekte at dei måtte gå over til euro.
Eriksen er samd med Støre: Problemet er at medlemslanda framleis får rå for mykje i eige hus.
- Så no har EU valet mellom å stramme til makta eller sjå euroen rakne i kantane?
- Ja, dei treng ein variant av «The United Nations of Europe». Å gå ut av euroen vil vere eit prestisjenederlag.
johan@klassekampen.no

har gjeve frå seg suverenitet i grunnlovene sine og har godtekte at dei måtte gå over til euro.
Eriksen er samd med Støre: Problemet er at medlemslanda framleis får rå for mykje i eige hus.
- Så no har EU valet mellom å stramme til makta eller sjå euroen rakne i kantane?
- Ja, dei treng ein variant av «The United Nations of Europe». Å gå ut av euroen vil vere eit prestisjenederlag.
johan@klassekampen.no

- Eurolanda er ute og køyre

Ole Morten Geving (Sp) veit mykje om finanskriser. No er han direktør i Sparebankforeningen, under finanskrisa var han statssekretær i Finansdepartementet med ansvar for krisepakkene. Han er kritisk til EU's kriseplan.
- Eurolanda er ute og køyre. Dei har ikkje kontroll over sin eigen valuta og pengepolitikk, difor er dei nasjonale «verktøykassane» redusert til kutt over statsbudsjettet. Det

Ole Morten Geving

skapar arbeidsløyse og mistru. Dimed vert det kontinuerlege massedemonstrasjonar og sosial uro, seier Geving.
- Då krisa kom i 2008 hadde vi i Finansdepartementet mange fleire verkemiddel å velje mellom enn eurolanda har. Vi kunne styre renta vår sjølv og innføre til dømes byttelånsordninga med bankane svært raskt - vi laga pakka i løpet av to veker i september/oktober.
Geving er sterkt skeptisk til at EU lagar for små krisepakker som det så må utvide - det skapar mistru.
- Enten er for dei for dårlege til å analysere krisa, eller så er dei ikkje er i stand til å reagere skikkeleg, seier Geving.

GJELDSKRISE

Av Johan Brox

- Skal ein ha ein valuta for land som er så ulike som EU-landa, som har så ulik produktivitet, så ulik handelsbalanse, så ulik innstilling til arbeid, trur eg ikkje det er nokon veg utanom å lage meir forpliktande mekanismar. Det må vere kraft bak krava, slår utanriksminister Jonas Gahr Støre (Ap) fast.
EU slapp Hellas inn i eurosamarbeidet, men kunne ikkje hindre at landet sølte bort pengar og triksa med rekneskapskapen. Det vil utanriksministeren ha ein slutt på. Han trur EU-landa i framtida må gje frå seg meir makt over den økonomiske politikken til Brussel.
- Politiske fråsegn frå regjeringsjefar er ikkje nok til å sikre disiplinen som krevst. Det har utviklinga vist, seier til Klassekampen.

Erik Oddvar Eriksen

Kan få 30.000 mer enn de som jobber

VELFERD
Den nye folketrygden kan gi 30.000 kroner mer i lommeboka til en uføretygd enn til den som jobber for pensjonen sin. Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund er bekymret for at folketrygden kan bli for god for uføre, og at flere vil søke trygd. De ønsker å stramme inn ordningen før den trår i kraft.
- Vi er redde for at det skal bli flere uføre hvis uførepensjonen blir så god at man kan «velge» det i stedet for å fortsette å jobbe, sier YS-leder Tore Kvalheim. Han frykter pensjonsgapet skal bli for stort. Dette utspillet får generalsekretær Liv Arum i Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) til å reagere. ONTB

NYE MALERIER
HÅKON GULLVÅG
Lek med historiens ekko
Nye malerier
29. oktober - 20. november
GALLERI DOBLoug
St.Olavsgate 13, Oslo - Tlf: 22 11 30 96
www.galleridoblog.no
Lør. 11-15. Sen. 12-15. Tir-Fre 11-16.

UiO • **Det samfunnsvitenskapelige fakultet**
Eilert Sundtforelesningen 2011:
Holder velferdsstaten hva den lover?
- I overraskende stor grad gjør den det, mener årets foreleser **Kees van Kersbergen** fra Aarhus Universitet. Spørsmålet er hva som skjer i finanskrisens kjølvann.
Tid: Mandag 7. november 14.15-16.00
Sted: Auditorium 1, Eilert Sundts hus, Blindern
VELKOMMEN!
www.sv.uio.no/eilertssundt

Manifest Analyse søker utredere
Manifest senter for samfunnsanalyse søker utredere som vikar for Ali Esbati fra mars 2012 til desember 2012. Du bør ha kompetanse/erfaring innen økonomisk politikk, difor må kunne uttrykke deg godt skriftlig, og kunne presentere økonomi og politikk på en tilgjengelig måte.
Manifest Analyse skal dokumentere samfunnsproblemer, analysere årsaker og lansere løsninger som fremmer deltakelse, demokrati og rettferdighet. Vi forutsetter at du er politisk interessert og deler vår interesse for vilkår i arbeidslivet og for kunnskapsbasert, folkelig opplysningsarbeid.
Eventuelle spørsmål kan rettes til daglig leder Julie Lodrup på telefon 97019592 eller mail julie.lodrup@manifestanalyse.no, eller til utredere Ali Esbati på telefon 99271770 eller mail aii.esbati@manifestanalyse.no.
Stillingen er fulltid. Lønn etter tariffavtale. Søknadsfrist til post@manifestanalyse.no.
Søknadsfrist: 5. desember 2011.